

Μαρία Παλαιολόγου
Τρί, 06/12/2018 - 07:53

Ο κόσμος μας ολόκληρος

«Ο Γκάμπο έκανε ορθογραφικά λάθη!» Το διάβασα πέρσι σ' ένα άρθρο της ισπανόφωνης *New York Times* και σοκαρίστηκα. Δεν ήξερα αν ήθελα να συνεχίσω την ανάγνωση, δεν ήθελα να μάθω κι άλλα τέτοια «ενοχλητικά», δεν ήθελα να διαβάσω άρθρο της κλειδαρότρυπας. Γιατί ο συγγραφέας του είχε ρίξει παραπάνω από μία ματιές στο αρχείο του Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες (που βρίσκεται πια στο Harry Ransom Center, του Πανεπιστημίου της πόλης Όστιν του Τέξας και διαδικτυακά στη διάθεση οποιουδήποτε μιλά την ισπανική γλώσσα) και μου έλεγε πως ήταν ανορθόγραφος κι εγώ δεν ήθελα, δεν ήθελα να είναι...

Αλλά το διάβασα. Κι έμαθα ότι Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες είχε πάρει δάνειο για να γράψει το *Εκατό χρόνια μοναξιά*, μέσα σ' ένα χρόνο, με διαλείμματα ενδιάμεσα και πολύ κουβεντολόι με τους στενούς φίλους του, πολλοί από τους οποίους έγιναν οι ερευνητές βοηθοί του για τις αλχημιστικές τεχνικές, τα ιαματικά βότανα, την πολεμική ιστορία. Καθημερινά πήγαιναν σπίτι του ο

Άλβαρο Μούτις και το ζευγάρι στο οποίο έχει αφιερώσει το βιβλίο, τους διάβαζε αυτά που είχε γράψει κι εκείνοι του έδιναν ιδέες. Τα Σάββατα του κουβέντιαζε με τον κριτικό Εμανουέλ Καρμπάγιο, που του έδινε συμβουλές. Τις πρώτες ογδόντα σελίδες, δε, τις είχε στείλει στον Κάρλος Φουέντες, στο Παρίσι, ο οποίος έγραψε και δημοσίευσε ένα εγκωμιαστικό κείμενο για το βιβλίο πριν ακόμα τελειώσει.

Γελούσα! Γελούσα απ' τη χαρά μου! Τον φανταζόμουν με τους φίλους του να τα πίνουν και να τσιμπολογάνε καθώς συζητούσαν για το αν θα έβαζε ή όχι κόλα στο μουστάκι του ο στρατηγός Αουρελιάνο Μπουενδία, για το αν η Πιλάρ Τερνέρα θα έπρεπε να είναι αθυρόστομη ή όχι, για τα θεραπευτικά βοτάνια της Ούρσουλα, για την United Fruit Company, για τα είδη των όπλων και τις στολές, για τον κάθε χαρακτήρα ξεχωριστά, για τα μπορντέλα και τις λαχειοφόρους, για μια λέξη ίσως, ένα ολόκληρο απόγευμα.

Έμαθα πως ήταν ο ίδιος επιμελητής της δουλειάς του, επίμονος και υπομονετικός όπως ο μίστερ Χέρμπετ, που εξέταζε σχολαστικά την μπανάνα, *«Ξεχωρίζοντας τα μέρη της μ' ένα ειδικό σιλέτο, ζυγίζοντάς τα σε μια φαρμακευτική ζυγαριά και υπολογίζοντας το μέγεθος με παχυμετρικό διαβήτη οπλοποιού»*. Γι' αυτό —σκέφτηκα— και οι λέξεις που χρησιμοποιεί δένονται με τέτοιο τρόπο μεταξύ τους ώστε, αν αφαιρέσεις μια ή αν προσθέσεις κάποια άλλη, το αποτέλεσμα είναι κάτι εντελώς διαφορετικό.

Κατά τη διάρκεια της μετάφρασης, ένα χρόνο μετά, είδα τις συνεντεύξεις του στην τηλεόραση, διάβασα εκείνες στον Τύπο και κατάλαβα πως το *Εκατό χρόνια μοναξιά* δεν είναι παρά η αφήγηση της παιδικής του ηλικίας, τα γεμάτα θαύματα χρόνια που είχε ζήσει στο σπίτι των παππούδων του στην Αρακατάκα, όταν οι γονείς του τον άφησαν εκεί για να επιστρέψουν εννιά χρόνια αργότερα και να τον πάρουν μαζί τους στο Σούκρε, ένα χωριό στα παράλια της Καραϊβικής όπου κατέφταναν οι πάντες από παντού για να

δουλέψουν στις εγκαταστάσεις της εταιρίας, στις μπανάνες. Σ' ένα τέτοιο μέρος, ο τζόγος, το πιωτό, η φασαρία, τα μπορντέλα, η βία θα πρέπει να ήταν τα θαύματα μιας καθημερινότητας που δεν περνούσε απαρατήρητη στον μικρό Γκαμπριέλ, που το κεφάλι του είχε φουσκώσει από τα κατορθώματα του στρατηγού Μάρκες, του παππού, στον Πόλεμο των Χιλίων Ημερών και τις τρομερές δεισιδαιμονίες της γιαγιάς του. Έτοιμο λοιπόν το Μακόντο!

Έπειτα έφυγε για την Μπογκοτά, έμαθα. Μονάχος του. Στο σπίτι γεννιόταν ένα παιδί κάθε χρόνο — ποιος ν' ασχοληθεί μαζί του; Έφυγε με το ίδιο ποταμόπλοιο που θα ταξίδευε αργότερα στο βιβλίο του, και πιο πριν στον χρόνο, η Μέμε Μπουενδία:

Μπήκαν σ' ένα ποταμόπλοιο, που ο ξύλινος έλικάς του τριζοβολούσε σαν πυρκαγιά και οι φαγωμένες απ' τη σκουριά λαμαρίνες ακτινοβολούσαν λες κι ήταν το στόμα κάποιου φούρνου.

Όταν έφτασε στην πόλη, έβαλε δυο διηγήματα σ' ένα φάκελο και τα έστειλε στον *Εσπεκταδόρ*. Το επόμενο Σάββατο η εφημερίδα είχε δημοσιεύσει σε οκτώ στήλες το ένα απ' αυτά. Δολοφονείται όμως ο υποψήφιος για την προεδρία και η πόλη τυλίγεται στις φλόγες. Φεύγει για την Καρνταχένα, δουλεύει στην εφημερίδα *Ουνιβερσάλ* και η δημοσιογραφία τον οδηγεί στην Μπαρραγκίγια, όπου θα γευτεί την μποέμικη ζωή με την «Παρέα της Μπαρραγκίγια», όπως ονομάστηκε αργότερα: άνθρωποι που γράφουν και διαβάζουν ακατάπαυστα, που ασχολούνται με την τέχνη της ζωής και της συζήτησης, οι εύγλωττοι φίλοι του Αουρελιάνο, με μέντορα τον σοφό Καταλανό στα τελευταία κεφάλαια του βιβλίου. Η εφημερίδα τον στέλνει στο Παρίσι, γράφει το *Ο συνταγματάρχης δεν έχει κανέναν να του γράψει*, δεν βρίσκει εκδότη, ταξιδεύει με τον φίλο του Πλίνιο Αμπουέρο στο Ανατολικό Μπλοκ και απογοητεύεται οικτρά, επιστρέφει στην Κολομβία και παντρεύεται την εκλεκτή της καρδιάς του Μερσέδες, την ωραία φαρμακοποιό του βιβλίου.

Κι αφού θα γίνει η επανάσταση στην Κούβα και θα πάει, θα δει και θ' απομακρυνθεί από το ζήτημα, θα πάρει την οικογένειά του και θα πάνε με λεωφορείο στο Μεξικό, όπου θα δουλέψει στη διαφήμιση και στο σινεμά και θα γνωρίσει τον Κάρλος Φουέντες.

Τότε είναι που τα παρατάει όλα για να γράψει τα είκοσι κεφάλαια με τον ίδιο αριθμό σελίδων, που θα του χαρίσουν φήμη και πλούτο, και ιστορούν τη γέννηση και την καταστροφή ενός ολόκληρου κόσμου, όπου το υπερφυσικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινής πραγματικότητας και όπου η κανονικότητα ιστορείται σαν να ήταν κάτι υπερφυσικό.

Τα *Εκατό χρόνια μοναξιά*, βροχερή, νοσταλγική, μυρωδάτη, χρωματιστή, δηλητηριώδης, υπομονετική, επίμονη, εξαντλητική, βίαιη, ερωτική, ανυπότακτη, θηριώδης, αβυσσαλέα, τρομακτική μοναξιά, είναι ένα υπέροχο παραμύθι, όπου η αγάπη λάμπει, αστράφτει, τυφλώνει και κατακυριεύει, ακριβώς επειδή σ' αυτά τα εκατό χρόνια δεν αγάπησε ποτέ κανείς κανέναν στο *«χωριουδάκι με τα είκοσι σπίτια, φτιαγμένα από λάσπη και αγριοκάλαμα, στην όχθη του ποταμού με τα διάφανα νερά που κατηφορίζουν σε μια κοίτη γεμάτη λείες πέτρες, άσπρες και τεράστιες σαν προϊστορικά αυγά»*, που είναι η Αρακατάκα, η Κολομβία, η Λατινική Αμερική, ο κόσμος μας ολόκληρος.

ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΓΚΑΡΣΙΑ ΜΑΡΚΕΣ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΟΜΠΕΛ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΜΟΝΑΞΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Μετάφραση: Μαρία Παλαιολόγου

Tags:
**Μαρία Παλαιολόγου / Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες / Εκδόσεις
Ψυχογιός**

Η Μαρία Παλαιολόγου είναι μεταφράστρια.